

Was Julius Caesar ooit in onze streken?

Onze vaderlandse geschiedenis begint met de geschriften van de Romeinse veldheer Julius Caesar. Want in zijn 'de Bello Gallico' beschrijft hij hoe een groot deel van zijn Gallische veldtocht zich afspeelt in de streken tussen Maas en Rijn. Maar omdat het harde bewijs van Caesars aanwezig uit leek te blijven werd er door archeologen en historici steeds vaker getwijfeld aan die verhalen. Was Caesar überhaupt wel in onze streken geweest? Aan deze langdurige twijfels is nu echt definitief een eind gekomen. Want de archeoloog Tom Buijtenorp, geeft in zijn nieuwe boek 'Caesar in de lage landen' zoveel aanwijzingen dat het bijna niet meer te ontkennen valt: Een groot deel van Caesars acht jaar durende Gallische veldtocht speelde zich echt af in onze streken.

Buijtenorps ideeën komen overigens niet helemaal als een donderslag bij heldere hemel. In 2016 had prof. Roymans, hoogleraar Romeinse Archeologie aan de VU, al een belangrijke voorzet gegeven. Op basis van vondsten die bij baggerwerkzaamheden waren gedaan concludeerde hij namelijk dat het beroemde verhaal over massamoord op Usipeten en Tencteran (twee Germaanse stammen die in 55 v.Chr. de Rijn waren overgestoken, een gebeurtenis die Caesar beschrijft in het vierde boek van zijn 'De Bello Gallico'), niet alleen op waarheid moest berusten maar dat deze gebeurtenis zich had afgespeeld in de omgeving van het Noord-Brabantse Empel. En

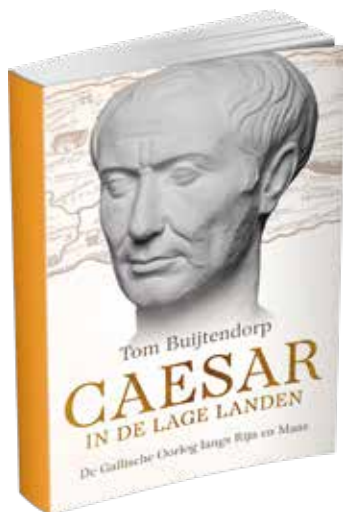
hoewel lang niet iedereen zich op dat moment door de bewijzen van Roymans liet overtuigen, pasten zijn bevindingen ook heel goed in een reeks van andere archeologische ontdekkingen die sinds 2010 waren gedaan.

Zo leidden de speciale spijkertjes onder de schoenen van Caesars militairen tot de ontdekking van tenminste twee Romeinse kampementen in een omgeving waarvan tot dan toe was aangenomen dat Caesar er nooit geweest was. Ook nieuwe technieken zoals luchtfotografie en de analyse van munten en jaarringdateringen leverden steeds vaker aanwijzingen dat grote delen van Caesars noordelijke veldtochten zich in onze streken zouden

hebben afgespeeld. De stelling van de Belgische hoogleraar Romeinse geschiedenis prof. Thoens uit 2008 dat Caesar nooit noordelijker was gekomen dan de lijn die Bretagne via Parijs met de Ardennen verbindt, lijkt dan ook niet langer houdbaar. Het 'oorlogsverslag van Caesar' was zo in de loop van de laatste decennia al veranderd van 'uiterst onwaarschijnlijk' in 'zeer aannemelijk'.

In zijn nieuwe boek levert Tom Buijtenorp vrijwel zeker het definitieve bewijs. Niet alleen zet hij alle onderzoeksresultaten van de laatste decennia nog eens nauwgezet op een rijtje. Maar daar blijft het niet bij. Buijtenorp voegt daar nog een aantal belangrijke eigen ontdekkingen aan toe. En dat doet hij door een vrijwel perfecte close reading van Caesars eigen teksten te combineren met een fenomenale kennis van alle beschikbare bronnen.

De resultaten zijn verrassend. Brieven van hooggeplaatste militairen uit Caesars leger blijken cruciale informatie te verschaffen. Ze maken duidelijk dat Caesar wellicht de gebeurtenissen op een aantal punten heeft gedramatiseerd; zaken heeft versimpeld en accenten heeft gelegd die voor hem gunstig waren. Maar dat al die aanpassingen begrensd werden door het feit dat er zoveel lezers van zijn verhaal waren - militairen die onder hem hadden gediend, of Romeinse politici met directe lijnen naar Gallië. Die hadden directe kennis van de gebeurtenissen in het noorden, zodat hij de waarheid nooit helemaal uit het oog kon verliezen. Buijtenorp: 'Je kunt

Auteur: Tom Buijtenorp
Titel: Caesar in de Lage Landen. De Gallische Oorlog langs Rijn en Maas
Uitgeverij: Uitgeverij Omniboek
ISBN: 9789401913898
Prijs: € 25,-